

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 19.06.2025**

Озима пшениця – налив зерна. Стан посівів задовільний.

Озимий ячмінь – повна стиглість. Збирання урожаю.

Озимий ріпак – досягання. Стан посівів добрий.

Ярий ячмінь – налив зерна.

Горох – налив зернівки.

Соняшник – 4-8 пара справжніх листків, формування корзинки.

Кукурудза – 4-8 пара справжніх листків.

Овочеві: *томати посівні* – 3-й справжній листок; *томати розсадні* – цвітіння та відцвітання перших квіток; *капуста* – формування головки; *огірок* – поява бутонів.

Плодові дерева – досягання плодів.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині у другій декаді червня суху та теплу, в окремі дні спекотну погоду без опадів обумовлював антициклон.

Максимальна температура повітря підвищувалась у тепліший день декади до +31-33°C. З максимальною температурою +30°C та вище нараховувалось 2-5 днів.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолодніші ночі декади до +11-14°C.

Агromетеорологічні умови протягом декади залишались складними. Відсутність дощів на фоні підвищення температурного режиму негативно впливала на загальний стан сільськогосподарських культур та стрімке втрачання вологи з ґрунту. ***Ґрунтова та повітряна засуха поширюється та поглиблюється.***

На неугіддях з квітучою рослинністю закінчується живлення гусениць ***лучного метелика***, середня чисельність якого складає 0,2-1,1 екз./м² максимальна – 3,0 екз./м². Погодні умови звітнього періоду не сприяли розвитку шкідника. Утворення осередків надпорогової чисельності не виявлено. В західному та центральному районах області розпочалось заляльковування гусениць шкідника.

На неугіддях, неорних землях, узбіччях доріг, пасовищах за середньої чисельності 0,3-0,5 екз./м², максимально – 3 екз./м² триває живлення личинок нестадних видів саранових (кобилки, коники) та живлення личинок італійського пруса за середньої чисельності 0,5-1 екз./м². Переважають личинки III- IV віку.

Суха та спекотна погода сприяє активному живленню личинок **саранових** в місцях резервації (на неорних землях, балках, толоках тощо).

Скрізь на неугіддях, в забур'яненних посівах овочевих, просапних культур та багаторічних трав продовжується розвиток ***підгризаючих*** та ***листогризучих совок***. Гусеницями різних віків заселено до 30% обстежуваних площ, пошкоджено від 3% до 5% рослин, середня чисельність складає 0,5-1,5 екз./м² максимум 2,0 екз./м².

Продовжується літ, яйцекладка, та поодинокі відродження гусениць ***стеблового (кукурудзяного) метелика*** Середня чисельність імаго 1-2 екз. на світло пастку за ніч. Висока температура повітря та низька вологість не сприяють розвитку шкідника.

У звітньому періоді продовжувався розвиток, живлення личинок ***клопа шкідливої черепашки*** та перехід їх у старші віки. Шкідником заселено до 45% площ, заселено та пошкоджено 5-10% рослин, середня чисельність личинок становить 0,5-1,1 екз./м²,

максимально 3,0 екз./м² – на необроблених полях. Личинки II віку становлять 30%, III – 55% , IV – 15%.

На посівах зернових колосових культур триває живлення *хлібних жукив*. Заселено 25% обстежених площ, у середньому – 1% рослин, максимальна – 3%, за середньої чисельності від 0,5-1,5 екз./м² максимальна в осередках до 3,0 екз./м².

Триває шкодочинність імаго *хлібної жужелиці*. Заселено 12% площ посівів зернових колосових культур та поодинокі рослини.

У звітному періоді продовжувалося шкодочинність личинок *пшеничного трипса* на посівах зернових колосових культур. Середня чисельність коливається від 5,5 екз./колос, максимальна 9,0 екз./колос. Шкідником заселено до 70% площ та 5-10% рослин.

Борошнистою россою на посівах ярого ячменю уражено 42% обстежених площ, у середньому – 2% рослин, розвиток хвороби – 2%.

Темно-бурою плямистістю уражено 27% площ ярого ячменю, в середньому 2%, максимальна 5% рослин, розвиток хвороби склав 2%.

Завершується шкодочинність личинок *ріпакового насіннєвого прихованохоботника* у стручках. Заселено 40% обстежених площ, у середньому 2% рослин та 4% стручків, максимальна – 6, за середньої чисельності 2 лич./роsl., максимальна - 4 лич./роslину. Розпочалося залялькування личинок шкідника в ґрунті.

Капустяними попелицями на озимому ріпаку заселено 40% обстежених площ, у середньому - 2% рослин, 3% стручків за середньої чисельності 1 кол./роsl.

На рослинах озимого ріпаку у північних районах відмічена шкодочинність гусениць *ріпакового білана*. Заселено 20% обстежених площ, середня чисельність – 1 гус./роsl., заселено 2% рослин.

На неугіддях, на квітучій рослинності хрестоцвітих триває літ ріпакового та капустяного біланів. На 10 кроків в осередках злітає 1-5 штук.

Пероноспорозом на посівах озимого ріпаку уражено 35% обстежених площ, у середньому – 2% рослин, максимальна – 4%. Розвиток хвороби – 2%. **Фомозом** уражено 1-3% рослин. Розвиток хвороби – 1%. **Альтернаріозом** уражено 22% обстежених площ посівів озимого ріпаку, у середньому – 2% рослин, максимальна - 5%. Розвиток хвороби – 2%.

На рослинах *гороху* розвиваються *горохова попелиця*, *гороховий зерноїд*, *трипси*, *горохова плодожерка*. *Гороховою попелицею* заселено 70% обстежуваних площ, від 5 до 10% рослин, середня чисельність 120-170 екземплярів на 100 помахів сачком.

Триває живлення гусениць *горохової плодожерки*, середня чисельність 1,0 екз./стручок, заселено до 5% стручків на 30% обстежених площ.

Триває живлення личинок *горохового зерноїда* у стручках, середня чисельність - 1 екз./стручок при заселенні 1,5% рослин та 3% стручків.

У посівах кукурудзи триває шкодочинність *хлібних блішок*, заселено до 50% площ, у середньому - 2% рослин за середньої чисельності 0,5 екз./м².

Триває заселення посівів соняшнику *геліхризовою попелицею*. Заселено 30% площ соняшнику, у середньому - 3% рослин, середня чисельність 1 кол./роsl.

Погодні умови (температура повітря вище 30° та низька вологість повітря) сприяють розвитку та поширенню *звичайного павутинного кліща*. Заселено 25% обстежених площ, до 10-15% рослин, середня чисельність становить 4,1 екз./листок,

максимальна 8 екз./листок. Також продовжується пошкодження рослин соняшнику **тютюновими трипсами**, чисельність яких коливається на окремих полях від 2 до 5 екз. на рослину при заселенні 20% рослин, 15% площ.

Несправжньою борошнистою росою (пероноспорозом) уражено до 5% рослин на 12% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1%.

На рослинах **картоплі** та **томатів** триває шкодочинність **колорадського жука**. Шкідником заселено 100% площ, заселено та пошкоджено у середньому 8% рослин. Середня чисельність личинок становить 3 лич./кущ, максимально 10 лич./кущ при заселенні 30% кущів.

На рослинах **капусти** в приватному секторі продовжують шкодити **хрестоцвіті блішки**. Заселено всі площі, пошкоджено у середньому 12% рослин за середньої чисельності 1 екз./роsl, максимально 2 екз./роsl. Також капусту на 40% обстежених площ, на 15% рослин заселяють та пошкоджують **гусениці совок, біланів, капустяної молі та попелиці**.

Попелицями заселено від 10 до 15% рослин. Чисельність складає 1-2 колонії на рослину.

Капустяною мілью заселено 1–5% рослин з чисельністю 2–4 гусениць на рослину.

Гусеницями **капустяного білана та капустяної совки** першого покоління, заселено до 7% рослин, 35% площ, середня чисельність 1,0 гусениць/рослину, максимально 2,0 гусениць/рослину.

Білокрилкою заселено до 50% обстежених площ капусти, у середньому – 3% рослин, максимально 12% рослин, за середньої чисельності 5 екз./роsl, максимально – 15 екз./роsl.

На **баштанних культурах** триває живлення **трипсів та попелиць**, середня чисельність 2,0 екз./рослину, максимально до 4 екз./рослину, пошкоджено до 20% рослин. 10% рослин баштанних культур на 30% обстежених площ заселені **звичайним павутинним кліщем**.

Фітофторозом та альтернаріозом уражено 25% обстежених площ картоплі та томатів, у середньому - 2% рослин, максимально - 5%, розвиток хвороби – 1,5%.

Триває живлення гусениць **яблуневої та сливової плодожерки** I покоління. Пошкоджені плоди виявлено на 35% дерев. Із обстежених 100 плодів у приватному секторі пошкоджено у середньому 1%, максимально – 3%, із 1 гус./плід.

Триває шкодочинність личинок **вишневої мухи** всередині плодів. При обстеженні пізніх сортів вишні та черешні виявлено пошкоджені плоди на 13% дерев. Пошкоджено у середньому 3% плодів, максимально – 10%, із 1 лич./плід.

Суша та спекотна погода сприяє збільшенню заселених дерев та шкодочинності всіх видів **кліщів**:: червоного плодового, бурого та глодового. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Триває заселення листя дерев **попелицями**. Зеленою **яблуневою попелицею** заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 3. Личинки **вишневої попелиці** шкодять на 71% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2. **Сливової попелиці** заселила 30%

дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Виявлено поширення плодових культур такими хворобами: **борошниста роса яблуні** - уражено 35% дерев, у середньому - 3% листя, максимально – 6%, із розвитком хвороби – 2%.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 15% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 4, розвиток хвороби – 1%.

Кучерявість листя персика - уражено 20% дерев, у середньому - 5% листя, максимально - 10%, із розвитком хвороби – 2%.

Моніліоз кісточкових виявлений на абрикосі, вишні, черешні. Уражено у середньому 12% дерев та 3% молодих пагонів із розвитком хвороби -3%. На уражених пагонах спостерігається засихання листя.

Клястероспоріозом уражено до 10% дерев та 1% листя. Розвиток хвороби 1%.

Плодова гниль на черешні та абрикосах. Уражені плоди виявлено на 8% дерев, у середньому уражено 1% плодів, максимально – 3%. Розвиток хвороби - 2%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 3% дерев, у середньому - 2% листя, максимально - 5%. Розвиток хвороби – 2%.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці *гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)*.

Виноградний зудень заселив до 15% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин *мільдью*. Хворобою уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків.